

Väst kuststiftelsen
NATURVÅRD ✿ FRILUFTSLIV

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden

Verksamhetsberättelse Årsredovisning 2015

Väst kuststiftelsen
NATURVÅRD * FRILUFTSLIV

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden

Organisationsnummer 857201-9076

Väst kuststiftelsen förvaltar närmare 250 av naturreservaten i västra Sverige omfattande cirka 40.000 hektar. Vi arbetar för att värdefull natur skyddas som naturreservat och för att naturområden görs tillgängliga för friluftsliv.

Bakom Väst kuststiftelsen står Västra Götalandsregionen, Region Halland och Göteborgsregionens kommunalförbund. Länsstyrelsen beslutar om naturreservat och ger stiftelsen uppdrag att förvalta dessa.

Väst kuststiftelsen har genom åren bidragit till att skydda många områden. Stiftelsen äger omkring 3.800 hektar mark, med ett anskaffningsvärde på drygt 30 miljoner kronor. Under årens lopp har Stiftelsen bidragit med ytterligare 15 miljoner kronor till intrångsersättningar eller bidrag vid köp, så att många av naturreservaten har kunnat bildas.

Ur stadgarna:

Stiftelsen har till ändamål att genom tillskapandet och förvaltandet av en fond åt nuvarande och kommande generationer bevara för friluftslivet värdefulla strand- och strövområden, öar och holmar i Västsverige ävensom för den västsvenska naturen och landskapsbilden i övrigt värdefulla eller karaktäristiska områden.

VÄSTKUSTSTIFTELSEN

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden

2015

Biologisk mångfald

Förvaltningen av våra naturområden innebär att förbättra livsbetingelserna för de många växter och djur som är knuta till olika livsmiljöer. Det är angeläget att det tillförs resurser för att utföra inventeringar och uppföljningar för att se att utförda skötselåtgärder medför önskat resultat.

Stiftelsen kan konstatera att mångfalden ökar i naturreservaten, vilket visar sig i inventeringar och uppföljningar som görs. Det kommer också information från enskilda personer som dokumenterar sina iakttagelser ute i naturområdena. Ett sådant exempel är att man vid vindskyddet i Sisjön i **Sandsjöbacka** naturreservat hittat en sälgskimmerfjäril. Den är det första fyndet för Västra Götaland som rapporteras till artdatabanken.

Länsstyrelsen och Stiftelsen utför också riktade åtgärder för arter vars existens är hotad. För att förbättra livsbetingelserna för den sällsynta ärtvickern har ett hektar stort skogsområde på Buterud röjts. I några områden har en kontinuerligt uppföljning gjorts av hur arter återkommer till sin ursprungsmiljö när restaureringar genomförts.

Gårdshult

På **Gårdshult** pågår kontinuerligt uppföljning av arter på ängsmarkerna och de uppodlade områdena. Vid ett tillfälligt besök i Gårdshult påträffades en vacker blåglänsande skalbagge. Den var i väldigt dålig kondition och ena täckvingen saknades, kanske hade en fågel skadat den. Den togs om hand för artbestämning. Det visade sig vara en tvåfläckig smalpraktbagge, som är en riktigt exklusiv och rödlistad skalbagge knuten till ekhagmarker med mycket död ved. Våra faunadepåer och ringbarkade träd gör helt klart nytta. Skalbaggen är dessutom inte hittad i Halland tidigare.

Nu är 58 nationellt rödlistade arter upptäckta på Gårdshult!

Äskhults by

Inventeringar av växter och djur görs fortlöpande i **Äskhult** för att få en bild av vilka arter som finns i markerna och de förändringar som sker i takt med att markerna restaureras.

Sammanlagt redovisas en lista på 40 rödlistade arter som hittills har hittas. Sydlig ladlav och skogsalm är två påträffade arter i Äskhult som enligt Naturvårdsverket är akut hotade. Den sydliga ladvaren sitter på en ekbräda på Bengts lada! Tre arter är starkt hotade, 9 arter är sårbara och 26 arter är missgynnade.

Tånga hed

Länsstyrelsen i Västra Götaland har ett särskilt ansvar för alkonblåvinge och klockgentiana. Under ett antal år har inventeringar gjorts på **Tånga hed**. Inventeringarna visar att gentianor och blåvingar ökar. Ett betesfritt område har stängslats in och det verkar fungera optimalt. Det fanns dessutom ett litet antal gentianor söder om fällan. Även betestrycket utanför ser väldigt bra ut. Ljungen och örtfloran verkar breda ut sig.

Vid inventeringarna hittades dessutom honor av det hotade guldsandbiet i vägrenarna vid parkeringsplatsen och i den betesfria fällan. Honorna samlar pollen enbart från vädarter. På Tånga är det ängsvädd som gäller och det behövs ganska många plantor för att hålla en population vid liv; ju mer ängsvädd desto bättre. Den separata fällan är nog en tillgång även för guldsandbiet även om det finns ganska mycket ängsvädd i betesmarkerna utanför. Det finns också gott om honungsbin på heden.

Både alkonblåvingen och klockgentianan fortsätter att öka kraftigt på Tånga. Skötseln på Tånga bedöms vara helt idealisk. Enda haken är att det kommer upp en del sly. Det bästa är att fortsätta som hittills med manuell slybekämpning (helst i juni), men annars skulle man kunna pröva att släppa in korna en kort period under försommaren och sedan stänga fällan igen. Dock ska det inte betas från midsommar till slutet av augusti.

För 2015 fortsätter klockgentianorna att öka i antal. Även alkonblåvingarna håller ställningarna. Totalt hittades 7.688 gentianastänglar och cirka 2.000 ägg. Detta innebär att det funnits minst 13 blåvingehonor. Antalet fjärilar ser ut att ha minskat sen 2013. Detta kan så klart vara en effekt av det dåliga vädret under försommaren men det kan ju också vara så att populationen börjar nå taket. Möjligen är antalet rödmyrbon en begränsning.

Foto: Ola Högberg

Fältgentiana och trumgräshoppa på Bräcke ängar

Länsstyrelsens inventeringar visar att slåtterarbetena ger gott resultat och att artantalet ökar i ängarna. Under 2015 påträffades 380 exemplar av den sällsynta fältgentianan. Även trumgräshoppan är starkt hotad och Naturvårdsverket har haft ett skärskilt åtgärdsprogram för att bevara den. Även trumgräshoppan ökar på Bräcke ängar och 2015 hittades 38 exemplar.

Åtgärder för få tillbaka den vitryggiga hackspetten i Dalsland

Målsättningen är tills vidare att utplantering av vitryggungar ska starta 2016. Det är därför angeläget att så stora insatser som möjligt görs i de reservat som bedöms som särskilt betydelsefulla. Hjärtpunkten ligger i **Bräcke ängar** och **Baljåsen**. Därför måste dessa reservat åtgärdas för att uppnå en så optimal miljö som möjligt. **Baståsen** är också mycket betydelsefullt. Här häckade den vitryggiga hackspetten 1992 - 1993. **Orsberget** har visst värde och **Kednäs** är färdigställt.

I **Rannebergens, Bräcke ängar** och **Buteruds** naturreservat har det utförts maskinell granuthuggning. Åtgärden blev mycket bra och skadorna på mark och andra träd obetydliga. Det återstår ett stort röjningsbehov, men terrängen skapar begränsningar i åtkomsten. I de områden som är lätta att nå skall granavverkningen fortsätta.

I **Baljåsen** vid Klöverud har flera hundra högstubbar fläkts i olika omfattning. Stamfläkning har också gjorts på stående aspar och björkar. Här finns också barkborreangrepp på gran, som skapat luckor och gläntor och därmed helt nya miljöer för flora och fauna. Graninslaget är fortfarande stort och därmed ett stort hinder för lövberoende arter.

Hafsåsen öster om Knarrbysjön och **Grimsheden** väster om Knarrbysjön ingår också i optimalområdet för vitryggig hackspett. Även **Skärbo** är ett utomordentligt fint reservat, där de intressanta lövmiljöerna kan utökas både i norr och öster. Skärbo ligger lite avskides, men då **Åsnebo** planeras att bli ett reservat, så skapas en kontakt mellan Skärbo och Laxsjöns lövmiljöer.

I Bohuslän har slutklämmen av Länsstyrelsens stora restaureringsprojekt Grace präglat arbetet under året

På **Tjurpannan** har åtskilliga timmar lagts ned på att få tillbaka klippljunghedarna. Manuella röjningar av framförallt marktäckande enar och sex stycken större ljunghedbränningar under både vår och höst har gjort att landskapet förvandlats dramatiskt.

Som en indirekt följd av att stora marktäckande enbuskområden under de senaste åren tagits bort på Tjurpannan har ett antal fornlämningar som inte varit kända sedan tidigare blivit synliga.

Grace-projektet har verkligen betytt mycket för den bohuslänska ljunghed och den biologiska mångfald som är beroende av den öppna heden.

En annan konsekvens av projektet blev under hösten avverkningen av tallskogen strax intill parkeringen för Tjurpannan. Här kommer man nu direkt till den öppna heden när man anländer till området.

Året som gått

Markförvärv i Sandsjöbacka

Stiftelsen har förvärvat fastigheten Skårby 6:2. Fastigheten utgör en mindre del av det vidsträckta, betade ljunghedsområdet utmed E6:an mellan Kungsbacka och Mölndal inom naturreservatet

Sandsjöbacka. Fastigheten omfattar cirka 16 hektar och utgörs av gammal ljunghed igenväxt med främst tall och björk. Förvärvet gör det möjligt att i framtiden få en mer sammanhängande ljunghed i Sandsjöbacka. Arbetet med att restaurera ljungheden fortgår genom bortröjning av sly och träd följt av bränning och bete.

Ändring av stadgar

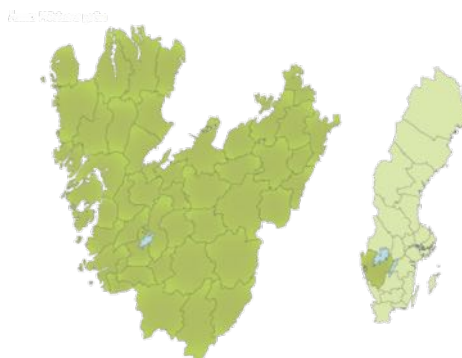

Stiftelsens tre huvudmän, Västra Götalandsregionen, Region Halland och Göteborgsregionens kommunalförbund, har godkänt styrelsens förslag till ändring av Stiftelsens stadgar. Ändringen innebär att Länsstyrelserna i Stiftelsens verksamhetsområde kan erhålla plats i Stiftelsens styrelse. Länsstyrelsen i Västra Götalands län har för tiden 2015 – 2018 utsett naturvårdsdirektör Sven Swedberg som ordinarie ledamot och funktionschef Jörel Holmberg som ersättare i Stiftelsens styrelse.

Utökat förvaltningsuppdrag i Västra Götaland

Västkuststiftelsen har byggt upp en kompetens för förvaltning av naturreservat och har sedan 1997 ett samarbete med Länsstyrelsen i Västra Götalands län som innebär att Länsstyrelsen överlåtit förvaltningen av ett stort antal naturreservat till Västkuststiftelsen. Länsstyrelsen i Västra Götalands län anser att det är angeläget att förvaltningen av naturreservat så långt möjligt är geografiskt sammanhållen och har överlåtit naturvårdsförvaltningen för ytterligare 25 naturreservat.

Västkuststiftelsen förvaltar därmed ungefär 240 naturreservat i Bohuslän, Dalsland och de västra delarna av Västergötland.

Förvaltningsavtal 2015

Länsstyrelsen i Västra Götalands län tecknar årligt avtal med Västkoststiftelsen om förvaltning av naturreservat, naturminnen samt djur- och växtskyddsområden. Prioriteringar för 2015 har bland annat varit skötsel av artrika slåtterängar inom naturreservaten Bakträgen, Ulricehamn, Hössna Prästgård, Önnarp, Yxnås, Klippan, Mölarp och Kröklings hage samt Bräcke ängar och Ryr. Angelägna åtgärder har också varit röjning för martorn på Otterön och röjning för ostronört på Rörö. Gränsmarkering har utförts i naturreservaten Färgensjöarna, Högalidsberget, Danshöjden, Gode mosse, Heråsmaden och Smälteryd.

Stiftelsen utför också skötselåtgärder inom kulturreseptatet Mårtagården för Länsstyrelsen i Hallands län. Kulturreseptatet består av de två kaptensgårdarna Mårtagården och Apelhögen, typiska för Onsalahalvön. Gårdarna är från 1700-talet och markerna runt omkring sköts med slåtter och bete. Under 2015 har två nya slåtterområden, Kvarnbacken och Timanshöjden, blivit slagna och på sensommaren släpptes korna in på efterbete.

Riskområde på Vargö

Stiftelsen har tecknat nyttjanderättsavtal med Försvarsmakten genom Fortifikationsverket om riskområde som är berört av skjutverksamhet avseende del av Stiftelsens fastighet Styrö 1:115 inom naturreservatet Vargö i Göteborgs södra skärgård.

Försvarsmakten har sedan 1940-talet bedrivit verksamhet i Göteborgs skärgård som innefattar bland annat sprängning och skjutning med skarp och lös ammunition. I syfte att undvika skada för tredje man vid militära övningar utfärdas skjutvarning inom det område som är berört av skjutverksamheten, så kallat riskområde. Inskränkningarna innebär att fastighetsägaren förbinder sig att inte vistas inom nyttjanderättsområdet när skjutvarning utfärdats. Upplýsning om när skjutning planeras skall finnas anslaget på skjutvarningstavlor i skärgården. Begränsningar i skjutverksamheten föreligger under helgdagar och semesterperioder.

Det är den yttre västra delen av Vargö som berörs av riskområdet. Skjutverksamheten bedöms därför inte utgöra någon större inskränkning för friluftslivet på Vargö.

Ren och attraktiv kust - RAK

Marint skräp har på bara några decennier blivit ett stort problem både ute till havs och längs våra kuster. Bohuskusten får ta emot flera hundra ton skräp årligen och så mycket som åttio procent driver hit från andra länder. Enligt lagen är det kommunerna som ansvarar för städningen av stränder och andra områden där allmänheten har tillgång, men när lagen skrevs hade man ingen aning om hur stora skräpmängderna av marint avfall utifrån, skulle bli.

Under åren 1988 – 2006 medverkade Västkoststiftelsen i städning av kust och skärgård genom att samordna kommunernas och frivilligas insatser i samarbete med Stiftelsen Håll Sverige rent, Länsarbetsnämnden, Staten och Västra Götalandsregionen.

Ren och attraktiv kust (RAK) startade sin verksamhet i juni 2015 och utgör en samverkansplattform för elva kustkommuner i Göteborg och Bohuslän. RAK skall utgöras av en egen styrelse, med en egen budget och ansvara under Västkoststiftelsens styrelse. Havs- och Vattenmyndigheten bedömer att utvecklandet av plattformen Ren och Attraktiv kust kommer att leda till ett mer samordnat genomförande av insatser att ta hand om ilandflutet skräp, som kan skada kustmiljön och den marina miljön. Projektet bidrar på sikt att uppnå god miljöstatus för våra hav och miljömålet Hav i balans och levande kust och skärgård.

Via RAK kan kustkommunerna långsiktigt samverka i organiserad form kring problemet med påslag av marint avfall längs Bohuskusten, ett villkor som Naturvårdsverket satte upp redan 2009 för att statliga medel skulle kunna tillskjutas till strandstädning. RAK har för åren 2016 - 2018 beviljats ekonomiskt stöd från Havs- och Vattenmyndigheten, Västra Götalandsregionen och de berörda kustkommunerna.

KASK-projektet ”Ren kustlinje”

Bohuskommunerna tillsammans med Danmark och Norge samarbetar i ett interreg KASK-projekt avseende problem med marint skräp. Marint skräp färdas över stora områden med vind och havsströmmar och är ett internationellt miljöproblem. Enskilda länder och kommuner klarar inte ensamma att stävja problemet. Det behövs samordning och att gemensamt utnyttja resurser. En kubikmeter marint avfall i timmen flyter i land på Bohuskusten dygnet runt året om. Med marint skräp menas tillverkade föremål eller delar av föremål som man kastat bort eller lämnat kvar eller oavsiktligt förlorat och som direkt eller indirekt hamnar i havet, i kustvattnet eller på stränderna.

Projektets övergripande mål är att reducera mängden skräp i havet och på stränderna. Projektet skall arbeta med att ta fram finansieringsmodeller för att omhänderta marint skräp och avfall, att utveckla gemensamma forskningsmetoder samt föra ut resultaten på en lokal nivå, att göra fler medvetna om problemet samt öka kunskap och engagemang kring marint skräp.

Stiftelsen medverkar i projektet genom utprovning av insamlingskärl för sortering av avfall vid sopmajor samt med arbetsinsatser som medför resurser för städning av stränder och transporter till land med det ihopsamlade strandskräpet.

Äskhults by får tillgång till vatten och avlopp

Stiftelsen har erhållit ett delägaravtal mellan Förlanda Avloppsförening och Äskhults by för anslutning till Kungsbacka kommuns vatten- och avloppsnät. Det handlar långsiktigt om möjligheterna att fortsätta utveckla Äskhult till ett attraktivt besöksmål.

Stiftelsen har borrarat djupt i befintlig vattenbrunn för att få godkänt flöde. Vattentillgången har ändå inte varit tillräcklig och har därför fått ransoneras under besöks-säsongen. Vatten är ett livsmedel med höga renhetskrav, inte minst viktigt för ett offentligt besöksmål. Möjlighet till vattentoaletter utgör också en betydelsefull service för de cirka 16.000 personer som årligen besöker Äskhults by.

Vattenklosetter för besökare på Hållö

Västkuststiftelsen har i samverkan med Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Sjöfartsverket och de ideella föreningarna på Hållö, Utpost Hållö, Hållö Fyrförening, Hållö Kapellförening och Hållö Vänner anslutet byggnaderna på Hållö till det kommunala vattenavloppssystemet i Sotenäs. Ön har cirka 60.000 besökare per år varav de flesta kommer med turbotarna från Smögen och Kungshamn.

Tillgång till Skärsjölundsvägen i Vättlefjäll

Västkuststiftelsen och Göteborgs Stad har tillsammans med ägaren till fastigheten Gårdsten 52:5 bildat en gemensamhetsanläggning för Skärsjölundsvägen inom naturreservatet Vättlefjäll. Vägen är drygt 1,8 kilometer och leder fram till gården Skärsjölund. Omgivande marker ägs av Göteborgs kommun och här finns anlagda motionsspår och promenadvägar. Området utgör ett närströvsområde för bostadsområdena Lövgärdet och Rannebergen i Angered. Områdets sjösystem nyttjas också för långfärdsskridskoåkning.

Skärsjölundsvägen börjar vid Vättlestugan där Friluftsrämjandet har en omfattande kanotuthyrning. Paddlingen börjar vid Surtesjön och fortsätter via kanaler upp i Stentjärn och Skärsjön och vidare till Kroksjön. Här finns ett 10-tal rastplatser med eldstad och vindskydd.

Nya bryggarrenden

Avtal har tecknats med Tjurpannans båtförening om upplåtelse av område för småbåtshamn med plats för 15 båtar vid Höljen inom Tjurpannans naturreservat. Föreningens medlemmar är fastighetsägare inom naturreservatet. Stiftelsen har också skrivit avtal med tre fastighetsägare inom naturreservatet Vargö att anlägga brygga med plats för sex båtar i anslutning till befintlig brygga.

Jakt på vildsvin

Stiftelsen har i samarbete med Göteborgs kommun arrenderat ut jakten i norra delen av Sandsjöbackareservatet till Årekärns Jaktlag. I arrendet är det inte tillåtet att bedriva jakt på lördagar och söndagar samt helgdagar i området mellan Oxsjön och Sisjön. Inskränkningen beror på de många besökande i området och det anlagts promenadvägar och motionsspår.

I Sandsjöbacka och särskilt i norra delen mellan Labacka i Mölndal och Sisjön i Askim har vildsvinen etablerat sig. Jaktlagen har det senaste året skjutit mer än 300 vildsvin. Det finns många enfamiljshus som gränsar till reservatet och vars trädgårdar vandaliseras av djuren i jakt på föda. Göteborgs kommun har därför infört krav på sina jaktlag att försöka minska antalet vildsvin. Av den anledningen har Stiftelsen under en 2-årsperiod beslutat upphäva jaktförbudet på lördagar, söndagar och helgdagar.

Strandängar utmed Göta älv

Västkuststiftelsen har fått i uppdrag av Trafikverket att förvalta strandängarna som ingår i kompensationsprojektet inom Bana Väg i Väst. Restaureringsarbetet har fortskridit; nötdjur går på bete och vassen har slagits. När vassen slås så sparas en zon med vass närmast älven, så att det skapas ett grunt vattenområde mellan betesmarken och vassen. Detta område är värdefullt födosöksområde för vadar- och sjöfåglar.

Den tillgänglighetsanpassade stigen till fågeltornet i Stora viken har röjts två gånger under året så att vassen inte lägger sig på den. Även trappa och ramp har nätats för att minska halkrisken. Västkuststiftelsen har tillsammans med Ale kommun finansierat bygget av ett fågeltorn i Äskekärr som stod klart i slutet av 2015. Från det nya tornet har fågel-skådarna bra överblick över strandängarna i både Äskekärr och naturreservatet Tjurholmen.

Ett tillgängligare Säveån

I samarbete med Lerums kommun har tillgängligheten i Säveåns naturreservat avsevärt förbättrats. Nya bredare spänger har byggts och en del sträckor har grusats. Alla spängerna är färdigbyggda och grusning av sträckor fortgår under 2016.

Naturreservatet är ett av få naturreservat som enkelt nås med kollektivtrafik. Med Västtrafiks tåg åker man till Stenkullen eller Floda. Mellan de båda stationerna kan man vandra på stigen utmed Säveån. På våren är det blått med blåsippor och längs stigen har bävern fällt många träd. I ån dyker strömstaren och med lite tur kan man kanske få syn på den sällsynta kungsfiskaren.

En naturstig har gjorts i ordning för barn med fem skyltar som i ord och bild beskriver växter, djur och natur i området. Bland annat tänkt som inspiration till de pedagoger som besöker området med sina skolklasser. Skyltarna är placerade utmed sträckan från Kusebacka-bron till Stenkullen som många skolklasser besöker.

Biotopvårdande åtgärder i Viskan

Sportfiskarna har erhållit bidrag ur Naturskyddsföreningens miljöfond för ett projekt ”Viskan uppströms Öresjö”. Projektet består dels av en ekologisk restaurering av Viskan inom Mölarps naturreservat och dels en förstudie för hela Viskans vattensystem uppströms Öresjö. Målet med restaurering av Viskan i Mölarps naturreservat är att vattendraget skall återfå sina naturliga strukturer och processer. Det innebär högre fisktätheter och att stormusslorna får juvenila individer samt att bottenfaunan får en mer naturlig artsammansättning. Det gynnar även till exempel strömstare och kungsfiskare, som häckade i åbrinken förra året.

Till Mölarps kvarn hör en damm, som ligger i reservatet och ägs av Stiftelsen. Vid sidan av dammen finns en grävd ränna med ett skibord av trä. Här rinner vattnet ut vid extremflöden, men är under en stor del av året torrlagd. Skibordet har tagits bort och stenarna i rännan har flyttats för att underlätta vandring för fisken förbi dammen. Stenarna placerades uppströms så att vattennivån i dammen bibehålls

samt för att öka stabiliteten. För att minska lutningen i omlöpet togs också sten från mitten av rännan och placerades nedströms, vilket medför att omlöpet planar ut. Det behövs inte mycket vatten i omlöpet. Huvudsakligen är att det rinner vatten där hela året om. En hel del skrot nedströms dammen kunde också tas bort.

Underhåll av allmänhetens brygga och promenadväg på Vargö

Västkoststiftelsen har ansvar för att bryggan på Vargö är i sådant skick att den kan angöras av kollektivtrafikens färjor. Den gamla stenbryggan närmast stranden har fått ett nytt däck med cement och den utanpåliggande träbryggan har förstärkts med pålar under för att förbättra stabiliteten.

Från bryggan leder en grusad promenadväg till Bälviken, med en fin sandstrand. Under senare år har ett par skyfall spolat bort mycket av gruset och omgivande vegetation har minskat bredden på vägen och därmed minskat framkomligheten. I samband med underhållet av bryggan togs en mindre grävsropa ut till Vargö för att dra av kanterna på stigen och lägga på ett nytt gruslager.

Foto: Ola Högberg

Friställning av gamla lövträd

Det är viktigt att ta bort mindre träd och buskar kring gamla vidkroniga ekar och andra ädla lövträd. Trädets form vittnar om att det tidigare stått solbelyst och fritt och kunnat breda ut sig. De djur, insekter, växter och svampar som levt på trädet behöver sol, precis som det var när de etablerade sig. Eftersom igenväxning går snabbt blir dessa solbelysta, gamla träd en bristvara. Genom att ta bort ungträd runt dem återskapar man de förutsättningar träden haft tidigare.

I naturreservatet Sjöbotten har ett antal äldre lövträds kring gamla torpruiner friställts. På Baldersnäs har den gamla lindallén återhamlats.

Röjning längs stigar

Röjning längs stigarna har skett i flera reservat. På Vrångö finns långa anlagda promenadvägar för den motionsintresserade. I kanterna växer en del örter i konkurrens med sly. För att hålla stigen någorlunda bred samt behålla artrikedomen röjs kanterna. En av stigarna, Tärnstigen, är tillgänglighetsanpassad.

Vinterstormarna medförde mycket arbete med att röja träd från reservatens stigar.

I Rammdalen i Risveden låg ett stort antal vindfällen över stigen. De hade fallit på grund av en tidigare avverkning på angränsande mark. Träden röjdes bort där de låg över stigen och all ved lämnades som vanligt kvar i skogen. Då det fanns risk för barkborreangrepp sattes insektsfällor ut och de fallna träden barkades.

Guidade vandringar 2015

Under året hade vi 150 guidningar i 92 olika naturreservat. I vandringsbroschyren hade vi dessutom med vandringar och andra aktiviteter som anordnades av Naturum Hornborgasjön och Naturum Kosterhavet. Programmet har därför varit extra fylligt i år.

Vandringssäsongen startade den 15 mars i Kalvöfjorden på Orust. Där fick deltagarna uppleva vårens ankomst, inte minst vårtecknen i skyn i form av hemvänderande fåglar. I år blev det extra lyckat med härligt värmande vårsol och många spännande fåglar som glädde besökarna.

Värmen kom sedan av sig under sommaren men besökarna fortsatte ändå att komma på våra vandringar. Vi hade totalt drygt 3.000 deltagare, med ett medel på ungefär 20 deltagare per vandring. Årets rekord kom från Naturskyddsföreningen i Karlsborg. De hade 164 deltagare under Vilda Blommornas Dag den 14 juni! De hade dock förberett sig extra med flera vandringar och flera guider.

Som tidigare år tillhörde deltagarna främst den äldre åldersgruppen och det är lika många kvinnor som män. 60 procent var över 65 år och 25 procent var mellan 50 och 64 år. Övriga 15 procent var yngre. Vi hade några vandringar som riktade sig specifikt till barn och där lyckades vi även nå den yngre åldersgruppen. Vi kommer även nästa år ha med vandringar som vänder sig till barn och hoppas då på ännu fler yngre deltagare.

Var tredje deltagare hade inte tidigare följt med på våra vandringar och inte heller besökt naturreservatet. Det betyder att ungefär 1.000 personer fick uppleva ett nytt naturområde i samband med guidningen. Det tycker vi är extra roligt och kanske lockar dem till återbesök.

Besöksräkning

Besöksräkning har utförts i i naturreservaten:

Öjersbyn Gammelskog	312
Bräcke ängar	650
Kednäs	40
Ryr	754
Svarvaretorp	100
Norra Båsarne	163
Sjöbotten	162
Änåsbäcken	80

Sörknatten	478
Dättern	606

Dessa två områden har haft nästan 1.100 besökare och där har besöksräkningen bara pågått i 4 månader under hösten 2015.

Sammanlagt har dessa områden haft drygt 1.500 besökare.

Tillgänglighet

Stigarna i **Baljåsen**, **Baståsen** och **Norra Båsarne** har förbättrats med nya spångar. I **Buturud** har en ny vandringsled om cirka 2 kilometer röjts och markerats. Parkeringsplatser har anlagts vid **Ånäsebäcken** och **Öjersbyn gammelskog**. Även djuren behöver hjälpas över sankmarker och i **Hullsjön** har kreatursbroar lagts ut över diken. Vid **Strömmarna** har en av hängbroarna fått reparerats på grund av väldigt högt vatten och is under vintern.

En tillgänglighetsanpassad toalett har satts upp vid entrén vid Kasebo uppe på **Kynnefjäll**. Nya toaletter har också satts upp på **Ramsön**, **Härön**, **Härmanö** och **Trossö-Kalvö-Lindö** för att underlätta för de många besökare, som med kajaker paddlar i Bohusläns skärgård.

Hässja från slåtterkurs, Äskhult 2015

Ängsslåtter

En ganska stor del av sommarens arbeten har varit slåtter i olika reservat. I många av ängarna förekommer mycket sten, varför det är svårt att använda slåtterbalkar utan det blir mycket arbete med lie samt röjsåg med klinga.

Slåtter har utförts på **Gårdshult**, **Äskhult**, **Klippan**, **Ramsön**, **Härmanö**, **Härön**, **Mölarp**, **Önnarp**, **Bakträgen**, **Frälsegården**, **Furustad**, **Kednäs**, **Buterud**, **Bräcke ängar**, **Skärbo**, **Ryr** och **Grimsheden**. Det kommer mycket mossa i ängarna och för att kunna bevara mångfalden behöver mycket arbete utföras med fagning och markstädning på våren. Vårfagning utfördes inför säsongen 2015 på Ryr och Bräcke Ängar. Ett arbete som vi förhoppningsvis kan fortsätta med och utöka med fler områden under 2016. Det är också viktigt med efterbete och djurens tramp i ängarna.

Vasslåtter

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har överlåtit vasslåttermaskin och skötseln av naturreservaten **Hullsjön** och **Dättern**. På **Yttre Bodane** har cirka 20 hektar våtmarker slagits med maskinen, som också varit både på **Koster** och **Rörö** och slagit vass.

Gränsmarkeringar

Gränsmarkeringar har varit ett prioriterat uppdrag. Sammanlagt har cirka 50 kilometer reservatsgränser markerats med stolpar och band på träd i naturreservaten **Bengtsviken**, **Danshöjden**, **Heråmaden**, **Orsberget**, **Oxeklev** och **Torsstjärnskogen** i Dalsland. Gränsmarkering har också utförts i naturreservaten **Högalidsbergen**, **Säveån-Hedefors** och **Bua hed**.

Skärgårdsrenhållningen 2015

Skärgårdsrenhållningen är indelad i sju områden. Område 1A utgör Göteborgs södra skärgård från Tistlarna till Vinga och 1B är Öckerö och Kungälvskärgårdar. Område 2A utgör skärgården från Tjörn upp till Orust. 2B är skärgården från Lysekil till Smögen. Område 3A och 3B utgör Tanums skärgård och område 4 är Strömstads skärgård med Kosteröarna.

Under 2015 trädde förbud mot utsläpp av toalettavfall från fritidsbåtar i kraft. Det är emellertid svårt att bedöma om förbudet medfört ett ökat utnyttjande av sopmajorna.

Skärgårdsrenhållningen haft två sopmajor på Hållö. Dessa byttes ut för ett antal år sedan till urinseparerade komposttoaletter. Toaletterna har varit mycket svåra att sköta och komposteringen har inte fungerat tillfredsställande. De befintliga toaletterna har nu rustats upp med vattenklosetter och handfat. Det medför en utökad tillsyn och städning av toaletterna. Samtidigt har sophantering tagits bort, vilket medför en lägre driftskostnad. En sopmaja överlåtits till Utpost Hållö.

Det finns ett stort behov av toaletter för de som besöker skärgården med kajak. De är inte betjänta av flertalet sopmajor utan utnyttjar andra öar. Fyra nya komposttoaletter har satts upp på platser som har många besökare med kajak.

I skärgårdsrenhållningen har även ingått en del strandstädning. Allmänheten städar stränder och lägger skräpet i sopmajorna. Entreprenörerna städar också öarna där sopmajor är utplacerade.

Huvudmän för skärgårdsrenhållningen var från början Bohuslandstinget och Göteborgs kommun. I samband med bildandet av VGR, gjordes en överenskommelse om ett särskilt bidrag om 1,9 miljoner kronor och att skärgårdsrenhållningen skulle vara ett uppdrag och därmed möjliggöra avdrag för moms. Under åren har ett antal sopmajor tagits bort. Det har medfört ett överskott som Stiftelsen fonderat för att använda till underhåll och ombyggnad av sopmajorna. De fonderade medlen har medfört att anslaget för 2015 minskade till 1,4 miljoner kronor och underskott skall regleras med de fonderade medlen.

Stiftelsen under 2015

Huvudmän

Västra Götalandsregionen
Region Halland
Göteborgsregionens kommunalförbund, GR

Styrelsen

Västra Götalandsregionen	Mats Abrahamsson (M) Eva Carlsson (S), vice ordförande Raul Eriksson (L) Ulla Y Gustafsson (S) Boel Lanne (Mp) Erland Svensson (V) Stig-Olov Tingbratt (C), AU Rolf Berg (S), suppleant Jacob Hallman, (KD), suppleant Christian Romberg (M), suppleant
Region Halland	Therese Stoltz (S) Per Ödman (m), ordförande Christer Samuelsson (C), suppleant
Göteborgsregionens kommunalförbund	Rolf Gustavsson (S), AU Åsa Hartzell (M) Hans Nilsson (S), suppleant
Länsstyrelsen Västra Götalands län	Sven Swedberg Jörel Holmberg, suppleant

Sekreterare i styrelsen har varit Göran Bengtsson. Stiftelsens arbetsutskott utgjordes under år 2015 av ordförande, vice ordförande samt Stig-Olov Tingbratt och Rolf Gustavsson. Styrelsen har under året hållit 4 sammanträden och arbetsutskottet 4.

Revisorer

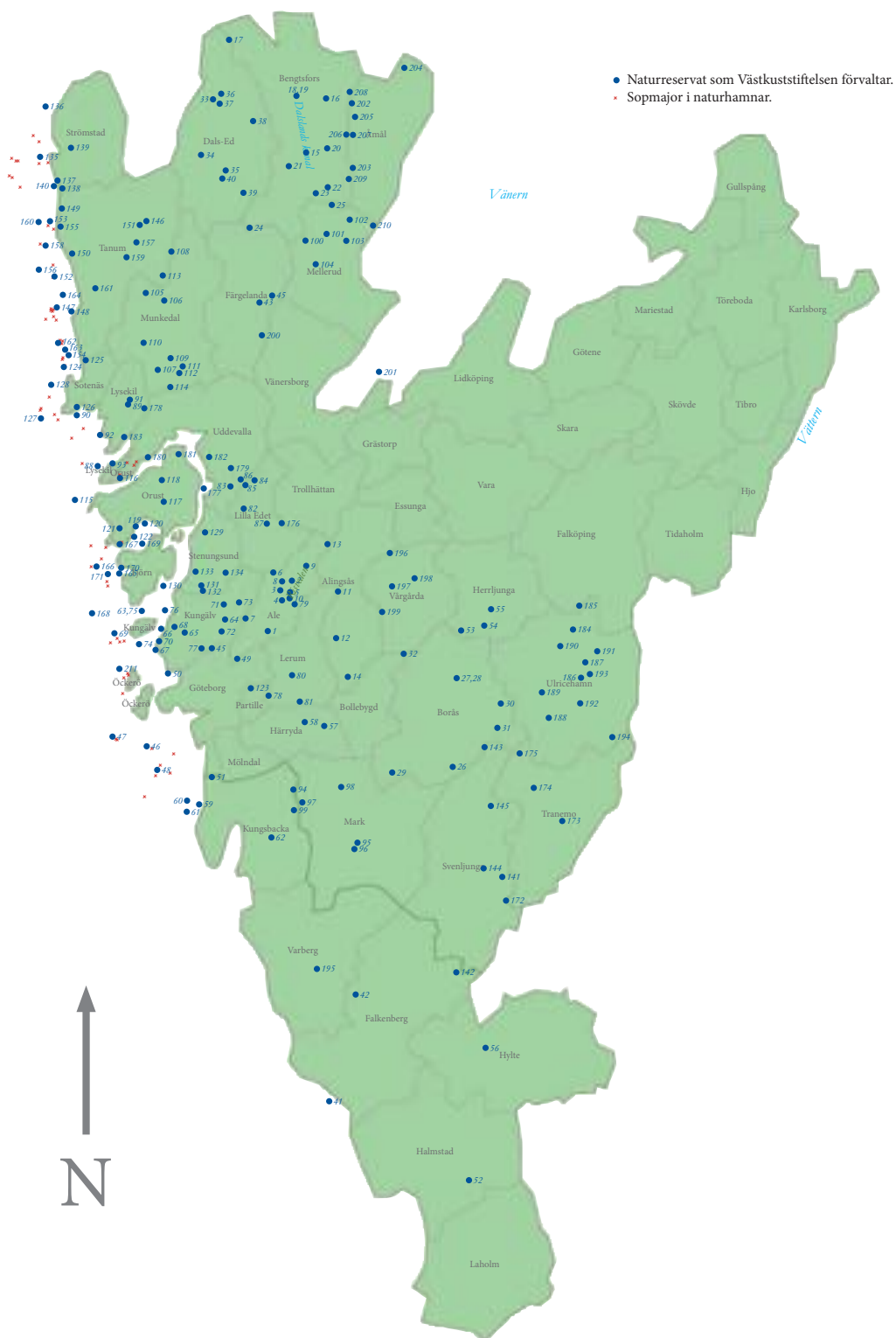
Länsstyrelsen Västra Götalands län	Magnus Sandström
Västra Götalandsregionen	Wimar Sundeen
Region Halland	Gösta Gustafsson
Göteborgsregionens kommunalförbund	Björn Brogren
Auktoriserad revisor	Ulrika Berling, Ernst & Young AB

Kansli

Stiftelsens kansli utgjordes under året av Lars Strandberg, Bengt Larsson, Catharina Larsson (50 %) och Karin Svensson (50 %).

Naturreservat som Stiftelsen förvaltar

Naturreservat

Sifferhänvisningar till kartan på föregående sida

1	Anfastebo	Ale	48	Vrångöskärgården	Göteborg
2	Bergsjön	Ale	49	Vättlefjäll	Göteborg/Ale
3	Ekliden	Ale	50	Norde Älvs estuarium	Gbg/K-älv/Öckerö
4	Kroksjön	Ale	51	Sandsjöbacka	Gbg/Mölnåls/K-backa
5	Kvarnsjöarna	Ale	52	Gårdshult	Halmstad
6	Rapenskårs lövskogar	Ale	53	Molla bokskog	Herrljunga
7	Rished	Ale	54	Mollungen	Herrljunga
8	Slereboåns dalgång	Ale	55	Ollestad	Herrljunga
9	Verleskogen	Ale	56	Skolskogen	Hylte
10	Trehörningen	Ale/Lerum	57	Klippan	Härryda
11	Brobacka	Alingsås	58	Risbohult	Härryda
12	Färgensjöarna	Alingsås	59	Hördalen	Kungsbacka
13	Idåsen	Alingsås	60	Kedholmen	Kungsbacka
14	Örsbråten	Alingsås	61	Vallda Sandö	Kungsbacka
15	Baldersnäs	Bengtsfors	62	Äskhult	Kungsbacka
16	Getebuberget	Bengtsfors	63	Brattön	Kungälv
17	Kölviken	Bengtsfors	64	Dösebackaplatån	Kungälv
18	Skarsdalen	Bengtsfors	65	Guddehjälm	Kungälv
19	Skarsdalsbergen	Bengtsfors	66	Gullbringa	Kungälv
20	Skärbo	Bengtsfors	67	Hållsungamyren	Kungälv
21	Steneby	Bengtsfors	68	Hålta	Kungälv
22	Tisselskog – Högsbyn	Bengtsfors	69	Klåverön	Kungälv
23	Åsnebäcken	Bengtsfors	70	Kärna bokskog	Kungälv
24	Öjemossen	B-fors/Färgelanda	71	Lysegården	Kungälv
25	Buterud	B-fors/Mellerud	72	Marieberg	Kungälv
26	Backa	Borås	73	Tjurholmen	Kungälv
27	Kröklingshage	Borås	74	Tofta	Kungälv
28	Mölarp	Borås	75	Älgön	Kungälv
29	Rölle	Borås	76	Ödsmåls kile	Kungälv
30	Sundholmen	Borås	77	Göta och Nordre älvs dalgång	Kungälv/Göteborg
31	Tranhult	Borås	78	Hulan	Lerum
32	Tränningen	Borås/Värgårda	79	Rammdalen	Lerum
33	Bokullen	Dals Ed	80	Säveån	Lerum
34	Borgelemossarna	Dals Ed	81	Härskogen	Lerum/Härryda
35	Ed	Dals Ed	82	Brattorpsån	Lilla Edet
36	Furustad	Dals Ed	83	Bredfjället	Lilla Edet/Uddevallå
37	Grå Kulle	Dals Ed	84	Långsbergen	Lilla Edet
38	Klovsten	Dals Ed	85	Valdalsbergen	Lilla Edet
39	Tingvallamossen	Dals Ed	86	Valdalssjön	Lilla Edet
40	Äng	Dals Ed	87	Långemossen	Lilla Edet/Trollhättan
41	Grimsholmen	Falkenberg	88	Gröderhamnsängen	Lysekil
42	Sumpafallen	Falkenberg	89	Holma	Lysekil
43	Ragnerudsjöns branter	Färgelanda	90	Näverkärr	Lysekil
44	Kroppefjäll	F-landa/Mellerud/V-borg	91	Stora Bornö	Lysekil
45	Göddered – Hakered	Göteborg	92	Trälebergskile	Lysekil
46	Vargö	Göteborg	93	Vägeröd	Lysekil
47	Vinga skärgård	Göteborg	94	Gode Mosse	Mark

95	Gäddevik	Mark	145	Holmen i Simmesjön	Svenljunga
96	Hyltenäs kulle	Mark	146	Bredmossen (m Fisklössjön)	Tanum
97	Ramhultafallet	Mark	147	Hjärterö-arkipelagen	Tanum
98	Stoms ås	Mark	148	Jorefjorden	Tanum
99	Årenäs – Tostekulla	Mark	149	Kragenäs	Tanum
100	Norra Båsane	Mellerud	150	Kärra	Tanum
101	Ranneberget	Mellerud	151	Mårtensröd	Tanum
102	Ryr	Mellerud	152	Otterön	Tanum
103	Svankila	Mellerud	153	Raftön	Tanum
104	Svarvaretorpet	Mellerud	154	Svenneby mellangård	Tanum
105	Bredmossen	Munkedal	155	Tanumskilen	Tanum
106	Gunnarsbo	Munkedal	156	Tanumskusten	Tanum
107	Kviström	Munkedal	157	Tingvall	Tanum
108	Kynnefjäll	Munkedal	158	Tjurpannan	Tanum
109	Strömmarna	Munkedal	159	Torödmossen	Tanum
110	Södra Harska	Munkedal	160	Trossö-Kalvö-Lindö	Tanum
111	Vägsäter	Munkedal	161	Trättestad	Tanum
112	Vägsäter bokskog	Munkedal	162	Ulön – Dannemark	Tanum
113	Malevattnet	Munkedal/Tanum	163	Valön	Tanum
114	Bredmossen	Munkedal/Uddevalle	164	Veddö-arkipelagen	Tanum
115	Härmanö	Orust	165	Breviks kile	Tjörn
116	Koljön	Orust	166	Härön	Tjörn
117	Kollungeröd vatten	Orust	167	Kälkerön	Tjörn
118	Näs	Orust	168	Pater Noster skärgård	Tjörn
119	Råssö	Orust	169	Sundsby	Tjörn
120	Svanvik	Orust	170	Säby kile	Tjörn
121	Valön	Orust	171	Toftenäs	Tjörn
122	Stigfjorden	Orust/Tjörn	172	Ekedal	Tranemo
123	Björnaråsen	Partille	173	Moghult	Tranemo
124	Alvö	Sotenäs	174	Skårtebo	Tranemo
125	Anneröd – Hogsäm	Sotenäs	175	Torpanäset	Tranemo
126	Bua hed	Sotenäs	176	Häggsjöryr	Trollhättan
127	Hällö-arkipelagen	Sotenäs	177	Bratteforsån	Uddevalle
128	Ramsviklandet	Sotenäs	178	Gullmarsberg	Uddevalle
129	Börs flåg	Stenungsund	179	Högalidsberget	Uddevalle
130	Ramsö – Keholmen	Stenungsund	180	Kalvö	Uddevalle
131	Ranebo naturskog	Stenungsund	181	Lilla Hasselön	Uddevalle
132	Ranebolund	Stenungsund	182	Store Mosse	Uddevalle
133	Rördalen	Stenungsund	183	Svaredalen (Bokenäset)	Uddevalle
134	Svartedalen	S-sund/K-älv/L:a Edet	184	Baktrågen	Ulricehamn
135	Blötebågen	Strömstad	185	Frälsegården	Ulricehamn
136	Halle – Vagnaren	Strömstad	186	Hössna prästgård	Ulricehamn
137	Nöddökilen	Strömstad	187	Knätte	Ulricehamn
138	Orrevikskilen	Strömstad	188	Korpeboberg	Ulricehamn
139	Strömsvattnet	Strömstad	189	Kråkebo	Ulricehamn
140	Älgöleran	Strömstad	190	Kycklingkullen	Ulricehamn
141	Bjällermossen	Svenljunga	191	Kärnås	Ulricehamn
142	Fegen	Svenljunga	192	Äramossen	Ulricehamn
143	Gälared	Svenljunga	193	Önnarp	Ulricehamn
144	Holmaberg	Svenljunga			

194	Komosse, norra, södra	U-hamn/Tranemo
195	Gässlösa	Varberg
196	Lärkemossen	Vårgårda
197	Mångsholm	Vårgårda
198	Tånga hed	Vårgårda
199	Yxnås	Vårgårda
200	Sjöbotten	Vänersborg
201	Vänersnäs	Vänersborg
202	Baljåsen	Åmål
203	Baståsen	Åmål
204	Brurmossen	Åmål
205	Bräcke ängar	Åmål
206	Grimsheden	Åmål
207	Hafsåsen	Åmål
208	Orsberget	Åmål
209	Sörknatten	Åmål
210	Yttre Bodane	Åmål
211	Rörö	Öckerö

Nya förvaltningsuppdrag, ej markerade på vår karta

Dackehögen	Bengtsfors
Danshöjden	Bengtsfors
Höljerudsforsarna	Bengtsfors
Torstjärnskogen	Bengtsfors
Bengtsviken	Dals Ed
Heråsmaden	Dals Ed
Yxsjön	Härryda
Broälven	Lysekil
Gullmarn	Lysekil
Kalven på Stora Bornö	Lysekil
Letebo	Mark
Smälteryd	Mark
Buturud	Mellerud
Forsbo	Mellerud
Stora Liane	Mellerud
Klev	Svenljunga
Hullsjön	Trollhättan
Havstensfjorden	Uddevalla
Årås	Ulricehamn
Buxåsen	Vänersborg
Dättern	Vänersborg
Oxeklev	Vänersborg
Öjemossen	Vänersborg
Kednäs	Åmål
Öjersbyns gammelskog	Åmål

Blå text visar områden där Västkoststiftelsen äger mark.

Bokslut 2015

Under 2015 uppgick Stiftelsens kostnader till 30.005.216 kronor. Inga avskrivningar av inventarier har gjorts.

Intäkterna under året var 31.853.145 kronor. Ränteintäkterna var 2.011 kronor.

Årets resultat utgör ett överskott på 1.036.277 kronor och Stiftelsens fonderade medel uppgick vid årets slut till 6.439.813 kronor.

Stiftelsens fastigheter har ett bokfört värde av 100 kronor.

Göteborg i mars 2016

Per Ödman
Ordförande

Eva Carlsson
Vice ordförande

Mats Abrahamsson

Raul Eriksson

Rolf Gustafsson

Ulla Y Gustafsson

Åsa Hartzell

Boel Lanne

Therese Stoltz

Sven Swedberg

Erland Svenson

Stig-Olov Tingbratt

Revisionsberättelse har avgivits i april 2016

Ulrika Berling
Auktoriserad revisor
Ernst & Young

Björn Brogren

Gösta Gustafsson

Magnus Sandström

Wimar Sundeen

RESULTATRÄKNING

		2015-01-01 2015-12-31	2014-01-01 2014-12-31
Intäkter	Not 1	31 853 145	28 921 944
Stiftelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-21 864 469	-20 290 503
Personalkostnader	Not 2	-8 140 747	-8 170 498
Avskrivningar	Not 3	0	0
		-30 005 216	-28 461 001
Resultat före finansiella intäkter och kostnader	Not 8	1 847 929	460 943
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter		2 011	30 933
Räntekostnader		-1 494	-1 467
		517	29 466
Resultat efter finansiella poster		1 848 446	490 409
Bokslutsdispositioner	Not 9	-489 000	0
Resultat före skatt		1 359 446	490 409
Årets skatt		-323 169	-130 449
ÅRETS RESULTAT		1 036 277	-130 449

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR		2015	2014
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Fastigheter	Not 4	100	99
Inventarier	Not 5	74 680	96 800
Summa anläggningstillgångar		74 780	96 899
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		6 291 556	2 696 566
Övriga fordringar		980 652	1 125 197
Förutbetalda kostnader, upplupna intäkter	Not 6	139 559	602 028
		7 411 767	4 423 791
Kassa och bank		6 907 441	12 143 841
Summa omsättningstillgångar		14 319 208	16 567 632
SUMMA TILLGÅNGAR		14 393 988	16 664 531
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Kapital vid årets början		5 403 536	5 043 576
Periodens resultat		1 036 277	359 960
		6 439 813	5 403 536
Obeskattade reserver	Not 10	489 000	0
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		3 630 427	4 003 420
Aktuella skatteskulder		252 137	45 275
Övriga skulder		301 317	356 175
Upplupna kostnader, förutbetalda intäkter	Not 7	3 281 294	6 856 125
		7 465 175	11 260 995
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		14 393 988	16 664 531
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad enligt årsredovisningslagen samt Bokföringsnämndens allmänna råd.

Fordringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om annat ej anges.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras stiftelsen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Anläggningstillgångar

Erhållna bidrag avseende förvärv av anläggningstillgångar har minskat anskaffningsvärdet för respektive tillgång.

NOTANTECKNINGAR	2015	2014
<u>Not 1 Stiftelsens intäkter</u>		
Anslag huvudmän		
Västra Götalandsregionen	7 045 000	6 920 000
Region Halland	1 067 835	1 038 351
Göteborgsregionens kommunalförbund	3 406 734	3 349 678
Övriga intäkter*	21 719 157	20 054 768
Avgår erhållna bidrag som kommer att utnyttjas kommande år	0	-1 900 000
Avgår erhållna bidrag som använts för förvärv av anläggningstillgångar	-1 385 581	-540 853
	31 853 145	28 921 944
 *Varav utnyttjat EU-bidrag	1 610 553	2 763 853
*Varav uppdragsverksamhet	17 698 529	4 150 751
	19 309 082	6 914 604
 <u>Not 2 Anställda och personalkostnader</u>		
Medelantalet tillsvidareanställda		
Kvinnor	5	5
Män	10	11
	15	16
 Fördelningen mellan kvinnor och män i styrelsen		
Kvinnor	5	3
Män	7	8
	12	11

	2015	2014
Löner och ersättningar		
Styrelse, förtroendevalda	335 928	280 227
Revisorer, förtroendevalda	22 677	25 052
Tillsvidareanställda	4 378 445	4 294 106
Projektanställda samt uppdragstagare	989 995	1 431 979
	5 727 045	6 031 364
Sociala och pensions-kostnader		
Sociala kostnader	1 788 912	1 737 620
Pensionskostnader	596 934	609 440
	2 385 846	2 347 060
Totala löner, sociala och pensionskostnader	8 112 891	8 378 424
Från personalkostnader har lönebidrag avdragits med	417 447	600 332
<u>Not 3 Avskrivningar och nedskrivningar</u>		
Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:		
Kontorsinventarier (gäller inköp t.o.m. 2003)	20%	20%
<u>Not 4 Byggnader och mark</u>		
Ingående anskaffningsvärde	99	98
Inköp under året	1	1
Utgående saldo	100	99
Fastigheternas totala taxeringsvärde	64 318 000	62 502 000
Fastigheternas totala anskaffningsvärde (före erhållet bidrag)	30 831 686	28 631 685
<u>Not 5 Inventarier</u>		
Ingående anskaffningsvärde	224 028	212 448
Årets inköp	2 217 133	554 653
Avgår bidrag	-1 385 581	-540 853
Årets försäljning/utrangering	-853 672	-2 220
Utgående anskaffningsvärde	201 908	224 028
Ingående avskrivningar	-127 228	-127 228
Utgående ackumulerade avskrivningar	-127 228	-127 228
Utgående redovisat värde	74 680	96 800
<u>Not 6 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</u>		
Ej fakturerat Länsstyrelsen	0	355 826
Övrigt	139 559	246 202
	139 559	602 028

	2015	2014
<u>Not 7 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</u>		
Upplupna personalkostnader	711 129	647 923
Reserverade bidrag	1 720 519	5 179 638
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	849 646	1 028 564
	3 281 294	6 856 125
<u>Not 8 Skärgårdsrenhållningen</u>		
Beloppen ingår i stiftelsens årsredovisning	2015-01-01 -- 2015-12-31	2014-01-01 -- 2014-12-31
Intäkter:	1 400 000	2 492 624
Kostnader:		
Renhållning	-2 387 875	-1 444 508
Anläggning och underhåll	-359 367	-773 633
Båt-/Bilkostnader	-17 724	-129 999
Tillsyn och information	-94 152	-144 484
Återföring av upplupna intäkter	1 459 118	0
	-1 400 000	-2 492 624
<u>Not 9 Bokslutdispositioner</u>		
Avsättning till periodiseringsfond	-489 000	0
	-489 000	0
<u>Not 10 Obeskattade reserver</u>		
Periodiseringsfond avsatt 2015-12-31	489 000	0
	489 000	0

Fastigheter

Naturreservat Fastigheter	Kommun	Anskaffnings- värde	Taxerings- värde
Skarsdalen Kvarnviken 1:59	Bengtsfors	549 500	2 458 000
Dalslands kanal Skåpafors 6:6	Bengtsfors	12 000	-
Furustad Valsebo 1:45	Dals Ed	263 000	2 081 000
Ulön-Dannemark Ulön 1:1	Tanum	230 000	-
Tjurpannan Sammanföring nr 130282 Långeby 2:52 Långåker 1:19	Tanum Tanum	435 000	-
Kynnefjäll Krokstads-Hult 1:5	Munkedal	7 000 000	2 548 000
Kviström Kviström 1:81	Munkedal	93 000	749 000
Bredfjället Grinneröds-Holmen 1:1	Uddevalla	750 000	3 138 000
Koljön Ängön 1:107	Orust	123 000	517 000
Kälkerön Kälkerön 1:2	Tjörn	225 000	1 991 000
Svartedalen Anvik 1:3	Stenungsund	180 000	-
Tofta Lycke-Tofta 1:6	Kungälv	390 000	256 000
Älgön Älgön 1:2 (½)	Kungälv	0	1 624 500
Rörö Rörö 2:160	Öckerö	1 142 315	-
Vargö Styrsö 1:115 Styrsö 1:73 Styrsö 1:166	Göteborg Göteborg Göteborg	1 000 296 000	- - -

Naturreservat Fastigheter	Kommun	Anskaffnings- värde	Taxerings- värde
Sandsjöbacka			
Årekärr 1:4	Göteborg	255 000	1 446 000
Sammanföring nr 096545		65 000	2 249 000
Årekärr 1:2	Göteborg		
Årekärr 1:3	Göteborg		
Årekärr 2:15	Göteborg		
Årekärr 2:2	Göteborg		
Årekärr 2:3	Göteborg		
Årekärr 2:31	Göteborg		
Sammanföring nr 96755		127 300	927 000
Hovås 3:268	Göteborg		
Hovås 3:173	Göteborg		
Hovås 57:117	Göteborg		
Kobbegården 6:359	Göteborg		
Sammanföring nr 100320		123 700	51 000
Källeredgården 1:31	Mölnadal		
Torkelsbohög 1:32	Mölnadal		
Apelgården 1:14	Mölnadal	35 800	-
Eken 1:9	Mölnadal	44 000	-
Heljered 3:21	Mölnadal	211 900	-
Heljered 3:22	Mölnadal		-
Tållered 1:9	Mölnadal	53 000	-
Varla 6:13	Kungsbacka	12 000	-
Bukärr 4:8	Kungsbacka	3 500	-
Ekenäs 3:29	Kungsbacka	32 500	68 000
Guntofta 5:1	Kungsbacka		-
Sammanföring 214052		333 700	585 000
Algusered 1:249	Kungsbacka		
Bukärr 2:111	Kungsbacka		
Bukärr 2:112	Kungsbacka		
Ekenäs 3:34	Kungsbacka		
Ekenäs 5:12	Kungsbacka		
Guntofta 1:74	Kungsbacka		
Guntofta 2:19	Kungsbacka		
Guntofta 3:7	Kungsbacka		
Höga 1:20	Kungsbacka		
Höga 1:21	Kungsbacka		
Höga 3:2	Kungsbacka		
Nötegång 1:88	Kungsbacka		
Sandsjöbacka 1:2	Kungsbacka	201 000	574 000
Skårby 6:2	Kungsbacka	300 000	
Kedholmen			
Särö 1:482	Kungsbacka	40 000	77 000
Vallda Sandö			
Vallda 1:1	Kungsbacka	1 000	8 354 000
Hördalen			
Vallda 25:14	Kungsbacka	1 000	825 000
Äskhult			
Sammanföring nr 93921		2 100 000	2 940 000
Äskhult 1:2	Kungsbacka		
Äskhult 1:4	Kungsbacka		
Äskhult 1:5	Kungsbacka		
Äskhult 1:11	Kungsbacka		

Naturreservat Fastigheter	Kommun	Anskaffnings- värde	Taxerings- värde
Risveden			
Gunnorp 2:23	Ale	5 341 000	-
Skäffthult 1:19	Lerum	1 396 000	-
Härskogen			
Härskogen 1:1	Lerum	653 000	4 021 000
Rya 1:17	Härryda		-
Klippan			
Klippan 1:1	Härryda	335 000	-
Brobacka			
Brobacka 1:4	Alingsås	450 000	670 000
Mölarp			
Mölarp 1:18	Borås	710 000	250 000
Fegen			
Humlered 1:3	Svenljunga	75 000	-
Gässlösa			
Gässlösa 1:7	Varberg	10 425	1 888 000
Sumpafallen		138 000	
Svarträ 1:14	Falkenberg		868 000
Svarträ 2:15	Falkenberg		-
Svarträ 2:16	Falkenberg		-
Svarträ vattenfall	Falkenberg		-
Sammanföring nr 135299			657 000
Svarträ 2:17	Falkenberg		
Svarträ 3:10	Falkenberg		
Svarträ 3:11	Falkenberg		
Svarträ 4:11	Falkenberg		
Svarträ 4:12	Falkenberg		
Sammanföring nr 135325			912 000
Bössgård 1:9	Falkenberg		
Maen 1:8	Falkenberg		
Maen 1:9	Falkenberg		
Okome 1:8	Falkenberg		
Okome-Boarp 1:10	Falkenberg		
Okome-Boarp 1:12	Falkenberg		
Okome-Boarp 1:8	Falkenberg		
Okome-Tubbared 1:8	Falkenberg		
Okome-Tubbared 1:9	Falkenberg		
Ulvbo 1:5	Falkenberg		
Grimsholmen			
Boberg 3:10	Falkenberg	517 000	721 000
Gårdshult			
Gårdshult 1:11	Halmstad	0	10 269 000
Tångahed			
Tångahed 1:2	Värgårda	589 545	518 000
Bua Hed			
Bua 1:68	Sotenäs	240 000	81 000

Naturreservat Fastigheter	Kommun	Anskaffnings- värde	Taxerings- värde
Skolskogen Sonhult 1:12 (½)	Hylte	500 000	778 500
Verleskogen Verle 1:39	Ale	1 991 500	1 433 000
Ramsön Ramsön 1:6	Stenungsund	0	287 000
Ramsön 1:5	Stenungsund	1 900 000	1 970 000
Hyltenäs kulle Sammanföring nr 125733		355 000	-
Öxnevalla-Hyltenäs 2:4	Mark		
Öxnevalla-Hyltenäs 3:6	Mark		
Nabben Nabben 2:1	Mark	0	-
Näverkärr Näverkärr 1:2	Lysekil	0	-
Summa		30 831 685	58 782 000

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen för västsvenska fritidsområden, org.nr 857201-9076

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen för västsvenska fritidsområden för år 2015. Stiftelsens årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 24 - 28.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisions-sed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftelsen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftelsens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisnings-principer som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Stiftelsen för västsvenska fritidsområden för år 2015.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om förvaltningen har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande. Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Göteborg den 22 april 2015

Ulrika Berling
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Magnus Sandström
Revisor

Björn Brogren
Revisor

Wimar Sundeen
Revisor

Gösta Gustafsson
Revisor

Väst kuststiftelsen

NATURVÅRD ✱ FRILUFTSLIV

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden

Post- och besöksadress:
Sandöhamnsvägen 71, 434 94 Vallda Sandö

Telefon: 031- 40 29 81

www.vastkuststiftelsen.se